

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/324/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413201689
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8413201689.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova č. 4 proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo 14.11.2014 č. k. 4C/98/2013-34 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia poukázal súd na to, že žalobca sa domáhal vo vzťahu k žalovanej uloženia povinnosti zaplatiť mu titulom náhrady majetkovej škody a titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 2020,54 eur a 404,11 eur s prísl.. Nárok odôvodňoval žalobca tým, že Okresný súd Poprad ako súd exekučný nerozhodol o jeho žiadosti ako

oprávneného o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonnej 15-dňovej lehote z bezdôvodnej nečinnosti. Po podaní tejto žiadosti bol exekučný súd viac ako 180 dní a rozhodol o žiadosti až 22.11.2011. Súd prvého stupňa vec právne posúdil v zmysle zákona č. 514/2003 Zb. a ustanovení Exekučného poriadku. Poukázal na obsah spisu Okresného súdu Poprad sp. zn. 11Er/244/2011. Sú prvého stupňa uviedol, že Exekučný poriadok procesnú 15-dňovú lehotu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie stanovoval pre prípad, že exekučný súd nezistí rozpor v žiadosti o udelenie poverenia alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu, vrátane rozhodcovského rozsudku so zákonom. Z tejto lehoty boli následne od 1.6.2011 výslovne vylúčené aj rozhodnutia rozhodcovských súdov. Výnimku u týchto exekučných titulov zákon upravil práve z dôvodu potreby preverenia prípadnej existencie dôvodov neprípustnosti exekúcie. To však neznamená, že materiálnemu prieskumu, či neexistuje rozpor exekučného titulu so zákonom v čase podania predmetnej žiadosti o udelenie poverenia, nepodliehali rozhodcovské rozsudky. Materiálny prieskum súdu exekučného titulu, ktorým bol rozhodcovský rozsudok so zákonom je potrebné vykladať aj v nadväznosti na zákon č. 244/2002 Zb.. Materiálny prieskum súdu rozhodcovských rozsudkov plne potvrdila už dnes v celku ustálená súdna prax. Zistil, že exekučný súd uznesením z 9.6.2011 exekučné konanie v časti vymoženía úrokov z omeškania zastavil a po právoplatnosti tohto uznesenia v lehote 7 dní dňa 27.8.2012, súdnemu exekútorovi udelil poverenie na vykonanie exekúcie vo zvyšnej časti. Nestotožnil sa tak s tvrdením žalobcu, že v danej veci exekučný súd postupoval nesprávne, ak o žiadosti súdneho exekútora

nerozhodol v 15-dňovej lehote, ako aj s tvrdením, že súd o žiadosti o udelení poverenia rozhodol jej zamietnutím. V danej veci exekučný súd žiadosti o udelenie poverenia v celom rozsahu dôvodne nevyhoviel a pre rozhodnutie o čiastočnom zastavení exekučného konania nebol viazaný žiadnou zákonnou lehotou. O udelení poverenia na vykonanie exekúcie vo zvyšnej časti rozhodol exekučný súd v danej veci bez zbytočného odkladu po právoplatnosti uznesenia o čiastočnom zastavení exekúcie. Nemôže tak byť prijatý záver o nesprávnom úradnom postupe exekučného súdu spočívajúcom v porušení povinností rozhodnúť o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonnej 15-dňovej lehote. Taktiež zdôraznil, že žiadosť o udelenie poverenia bola doručená 29.4.2011 uznesením z 9.6.2011 konanie sčasti zastavil a po právoplatnosti uznesenia v lehote 7 dní poverenia do zvyšku udelil. Súd teda nebol nečinný a tiež vo veci nerozhodol zamietnutím žiadosti. Žalobu ako nedôvodnú preto zamietol, keďže nebol preukázaný jeden zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, a to nesprávny úradný postup štátneho orgánu alebo existencia nezákonného rozhodnutia. O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietla skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Zb.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, čo má za následok nesprávnosť súdneho rozhodnutia. Poukázal v tejto súvislosti na čl. 144 ods. 1 Ústavy SR. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarcu vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, načo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty, do času, ktorý je z hľadiska ochrany

základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru ESLP v Štrasburgu. Žalobca nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústredenej činnosti súdu, kedy súdy vyhodnocovali aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Poukazuje tiež na to, že v konaní predložil o vzniku škody ako dôkaz znalecký posudok č. 1/2014. Týmto znaleckým posudkom je preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku, a to v posudku v určenej výške. Súd nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom. Z tohto posudku pritom vyplýva, ktoré konkrétne náklady boli žalobcom vynaložené v súvislosti so správou a vedením pohľadávky. V konaní tak boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody, a to vznik škody, existencia nesprávneho úradného postupu a príčinná súvislosť medzi škodovou udalosťou a škodou. Ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcom návrh na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktoré je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd, na základe ústavnej sťažnosti bol povinný prvostupňový súd pred rozhodnutím o veci o tomto návrhu rozhodnúť. V zmysle týchto dôvodov navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad § 212 ods. 1, 2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie dôvodné nie je.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

- a/ nezákonným rozhodnutím,
- b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo
- d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
- 3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia vád návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu so zákonom do 15 dní od doručenia žiadosti, písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma.

Podľa § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúcie aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

Podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu v tom zmysle, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietáhov v konaní, nemožno aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia, pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona novelou vykonanou zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z. tie, ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobca) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať, aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietáhov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1,2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v namietanom exekučnom konaní uvedenom v žalobe a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Je pravdou, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 15 dní na písomné poverenie exekútora na vykonanie exekúcie s výnimkou exekučného titulu podľa § 41 ods. 2 písm. c/, d/ Exekučného poriadku.

Ustálená súdna prax však umožňuje a usmerňuje súdy aj v smere materiálneho preskúmania okolností, či neexistuje rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu, pričom ak takýto rozpor súd zistí, je oprávnený uznesením zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom na takéto zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia nie je v exekučnom poriadku stanovená žiadna lehota.

Materiálny prieskum súladnosti exekučného titulu (i návrhu a žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) so zákonom je potrebné vykladať aj v kontexte zákona č. 244/2002 Z.z., ktorý v zmysle § 45 ods. 1, 2 citovaného zákona, umožňuje zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa § 45 ods. 1 písm. b/ alebo c/, teda ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ (rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania alebo rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní) alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Dôležitou okolnosťou je to, že exekučný súd je oprávnený na zastavenie výkonu rozhodcovského rozsudku alebo exekučného konania aj bez návrhu v prípade zistenia nedostatkov podľa § 45 ods. 1 písm. b/, c/ Zákona o rozhodcovskom konaní.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na obsah spisu Okresného súdu Poprad sp. zn. 11Er/244/2011. Žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola v danom prípade doručená exekučnému súdu 29.4.2011 vo veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave proti povinnému K. R.. Exekučným titulom bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s., v Bratislave zo dňa 12.2.2011. Exekučný súd dňa 9.6.2011 rozhodol o čiastočnom zastavení exekúcie, a to pokiaľ ide o vymoženie úroku z omeškania a toto rozhodnutie sa stalo právoplatným 20.7.2011. Do zvyšnej časti exekučný súd vydal poverenie dňa 27.8.2012.

Takto uvádzaná dĺžka exekučného konania rozhodne nie je takej povahy, žeby predstavovala porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V tejto veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia skúmal, či rozhodcovský rozsudok, ktorý bol podkladom na vykonanie exekúcie nezaväzoval povinného na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, príp. právom nedovolené alebo či nejde o plnenie odporujúce dobrým mravom. Tieto zistenia nepochybne majú svoj právny význam, pretože pokiaľ rozhodcovský rozsudok vyššie spomínaným zákonným kritériám odporuje, je daná prekážka na vykonanie exekúcie na základe takéhoto exekučného titulu.

Je tiež potrebné zdôrazniť, že 15-dňová zákonná lehota v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa výslovne vzťahuje na prípady, ak súd po preskúmaní žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu nezistí rozpor v žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Ak zistí rozpor v žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietne a pre takýto postup Exekučný poriadok zákonnú lehodu neurčuje.

Zákonnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Zb. v znení neskorších predpisov sú existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Ak chýba čo i len jeden z týchto predpokladov, zodpovednosť žalovaného účastníka plynúca zo zákona č. 514/2003 Zb., daná nie je.

Odvolací súd preto rozsudok s poukazom na uvádzané dôvody ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca ako neúspešný účastník odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.